

VI.

De berechtingklok tampte.

Kort, treffend vielen de slagen uit den toren.

De priester verliet de kerk, voorafgegaan door den koster. Rythmisch klonk 't geting der bel, die de dorpingen aankondigde dat een ziele opstijgen en voor Gods troon verschijnen zou. Mystisch glom de lantaarn in den vallenden avond.

In zijn op de borst gevouwen handen droeg de pastor het H. Sacrament, verborgen onder een doek. Ernstig stapte hij langs de huizen van 't kleine dorpje.

Mannen en vrouwen, jongelingen en meisjes, kinderen ook, kwamen buiten, knielden eerbiedig voor de deur, en volgden een wijle 't wiegelend licht, dat den weg wees naar de woning waar de stervende lag.

Ieder wist waarheen de berechting ging.

In 't Eksterbosch was zooeven een strooper doodelijk gewond geworden in eene worsteling met jachtwakers en gendarmen.

Na een half uur keerden priester en koster terug...

De laatste verliet weer onmiddellijk de kerk en snelde heen. Niet lang daarna rolde de chais van Vermeersch over 't dorp.

De boer, die geheel genezen was, hield bij de kerk op en hielp den pastoor in 't rijtuig. Deze sprak een korten groet uit en bad dan.

De chais rolde 't dorp uit, schoot schuddend over den zandweg en bleef bij de boschdreef staan. De knecht hield het paard vast en Vermeersch en de geestelijke stapten de laan in tot bij een lage, vervallen hut.

— Treed binnen, fluisterde de priester, en hij opende de deur.

De boer moest zich bukken, om 't hoofd niet te stooten, ging verbaasd in de lage kluis... Daar in den hoek op een leger van mos lag een stervende...

Een kleine, bliken lamp verlichtte nauwelijks de stulp.

— Camiel! riep Vermeersch, en hij herkende zijn vroegeren paardenknecht.

— Baas... ha! ik danke je... dat je gekomen zijt, kreet de gewonde, pogend zich op te richten. Maar hij viel weer terug en met groote oogen staarde hij naar zijn vroegeren meester.

— Gij hier! riep Vermeersch ontzet.

— Ja baas... en niemand wist het! Als een beeste leefde ik in 't bosch, en ik schuwde de menschen. Maar op Kerstavond heb ik je gezien baas... en ik ziedde van wraak... ik kwam juist uit het kot... een week te voren... en ik sloeg je baas... ik deed het... 't was omdat ik door joen in 't kot gezeten had... en ik liet Fons Dhondt oppakken... ik zweeg... maar nu en kost ik niet meer zwijgen... baas! vergeef 't mij... en laat me alzo niet sterven!

Vermeersch moest zich aan den leemen muur steunen.

— Wees barmhartig, gelijk Uw Vader in den Hemel barmhartig is, fluisterde de pastor bewogen. Hij is stervend...

— Camiel, Camiel... gij deedt het...

— Ja baas, ik had me opgemaakt tegen je toen ik in 't kot zat... en ik moest je vermoorden... en ik had Fons gezien en ik had julder ruzie afgehoord aan d'herberge, want ik stond daar om je te belooeren, baas... en toen kwam dat duivelsch plan, om me te wreken, maar een ander te doen betichten... en ik

haalde een stok uit Dhondts hage... en ik wachtte je af. Maar baas... ik ben gestraft! En de strooper trok zijn hemd neer en toonde zijn bebloeden schouder. Hier ben ik geschoten... en ik en zal niet genezen. Vergiffenisse, baas...

— Vergeef ons onze schulden, gelijk wij onzen schuldenaren vergeven, prevelde de priester.

— Camiel... ik vergeve je... Camiel, sterf in vrede, zei Vermeersch...

De gewonde haalde zijn ruwe hand boven en stak ze uit.

Even aarzelde Vermeersch, maar toen greep hij die hand... en 't was of er een glans kwam over dat woest gelaat...

— Camiel, wil je dat al herhalen voor de gendarmen? vroeg de priester. 't Is om wille van Fons... die vrij moet komen!

— Laat ze komen... rap, laat ze komen... want 't en gaat niet lang meer duren! antwoordde de stervende.

— Ik had den koster gezeid ze te halen... ze staan daar buiten reeds, peinze ik...

De gerechtsdienaren traden binnen en aanhoorden de bekentenis... Ernstig gingen ze heen, ook, ondanks hun verhardheid, getroffen door dit tooneel.

De pastor zonk op de knieën en bad het De Profundis!

Zwaar klonk zijn stemme in deze vervallen kluis, slecht beschenen door een walmende roetkaars...

Vermeersch ging diep ontroerd heen.

De priester bleef bij den berouwvollen zondaar en sloot hem de oogen.

Weer stond het dorp in rep en roer. Niemand kon begrijpen, hoe Camiel zich een week lang in 't bosch verborgen had gehouden. Velen beweerden er soms een vreemdeling gezien te hebben, een vrouw hield vol

dat ze er voor op den loop was gegaan, en ieder sprak nu zoo mild over Fons, als hij dezen vroeger veroordeeld had. O! 't volk is wispelturig, omdat het zoo lichtvaardig oordeelt.

Vermeersch reed onmiddellijk naar huis. 't Was goed, dat 't paard den weg kende, want de boer bemoeide zich niet met 't dier.

Elodie zat in de keuken te breien, somber als altijd, zeker peinzend aan Dhondt.

De boer ging vreemd voor haar staan, wankelde als een kind, dat zich nog niet stevig op de voeten voelt... en moest zich aan een stoel vasthouden.

— Vader! kreet het meisje. Vader, wat is er?

— Hij is onschuldig... Fons is onschuldig... onschuldig... onschuldig! herhaalde hij voortdurend.

Elodie sprong recht, maar viel weer neer... en tranen stroomden over haar wangen...

— God zij geloofd... Maria! Moeder Gods... ik dank u. Fons is onplichtig... ik wist het... en nu is 't bewezen!

— Onschuldig, onschuldig... God! en ik, die hem moordenare uitschold...

'De boerin kwam binnen.

— Wat is er, wat is er? vroeg ze angstig.

— Fons is onschuldig! juichte Elodie.

— Onschuldig... onschuldig, herhaalde de boer weer, ja geheel onschuldig!

— Maar vader, zet u, ge doet zoo raar! kreet de vrouw ongerust. Wat is er toch gebeurd!

— Camiel... ge weet wel, Camiel de boever... hij lag op zijn uiterste in 't bosch... ie liet me roepen... ie heeft 't gedaan... ie heeft 't al bekend.

En hortend en stootend vertelde hij nu 't gebeurde. Het tooneel in de hut had hem aangegrepen, en

Vermeersch, nog zwak van hoofd, scheen een kind nu... een hulpeloos kind.

— Help mij te bedde, zei hij...

Op zijn leger werd de boer kalmer. Hij riep zijn dochter bij zich.

— Ga het vertellen aan zijn ouders, fluisterde hij.

— Mag ik?

— Ja... ze moeten 't ook weten! Haast je...

Vlug sloeg Elodie een mantel om en verliet de hoeve.

Aan de poort ontmoette ze Pol Masselis.

— Elodietje... waar naar toe? riep hij vroolijk en hij strekte de armen uit, om haar tegen te houden...

— Laat me door... ik ben haastig.. heb je 't al gehoord? vroeg ze hijgend.

— Wat?

— Fons is onplichtig...

— Fons onplichtig... wat wil je zeggen?

— Camiel heeft 't gedaan... ie ligt op zijn uiterste in 't bosch...

— Fons... Camiel! stotterde de jongeling. Ah! een schoone klucht! Fons heeft Camiel omgekocht.

— En Fons zit in 't gevang! Maar laat me door, met joen kan ik niet spreken! Nu is alles toch uit... 'k heb overwonnen.

Ruw greep hij haar arm...

— Alles uit! siste hij... Neen... ik laat me niet voor den zot houden... ik heb jen vaders woord!

— Fons had het 't eerst en toen heeft vader gedoold... Pol, laat me los... of ik roepe.

Masselis knarsetande van woede...

— Fons... die krotter... die..., maar de woorden bleven gesmoord in een wilden vloek, en de maagd van zich afstootend, riep hij:

— 't Is wel... pak Fons... pak den dompelare... krot voort!

Elodie antwoordde niet, maar snelde heen over 't land naar de kleine, sombere hoeve.

De lamp brandde, maar de luiken waren nog niet gesloten.

Dhondt en zijn vrouw zaten bij de kachel... de man rookte, de vrouw bad... zeker bad ze voor haar kind, nog niet wetend, dat God reeds haar gebed had verhoord.

Wild werd de deur geopend.

Elodie Vermeersch stond daar.

Haar wangen gloeiden, haar oogen glinsterden.

— Fons is onplichtig... Camiel heeft het gedaan... Fons is onplichtig... Fons, Fons! riep ze als zinneloos en dan snelde ze naar de vrouw en wierp zich weenend aan haar borst.

— Fons onplichtig! kreet de boer, en de steenen pijp ontviel zijn mond en brak op den rooden vloer... Fons, Fons! stamelde hij.

— Zeg 't nog eens, Elodie! smeekte de vrouw.

— Fons is onplichtig... en hortend en stootend vertelde ze, hoe vader naar de hut in 't bosch was geroepen en wat hij er gehoord had.

— O! ik wist het wel! riep de moeder schreiend... ik wist het wel... Fons, mijn jongen, Fons... ik wist het het... 'k heb het nooit kunnen gelooven... God en alle Heiligen zijn geloofd en geprezen... de H. Maria zij gebenedijd... Fons' onschuld is bewezen!

Vader bleef kalm...

— Mijn arme jongen... mijn zoon... wat hèn ze met hem gedaan! mompelde hij voortdurend.

Er werd op de deur geklopt en twee gendarmen traden binnen, die 't blijde nieuws kwamen bevestigen.

En toen ze weer heen waren, knielden de boerin en Elodie op den steenen vloer en ze baden uit dankbaarheid... en vader stond nu te weenen in een hoek der kamer, maar zijn harte stemde mee in 't gebed.

— 't Zal nu al goed komen! zei Elodie.

O! ik heb overwonnen... altijd bleef ik Fons trouw... ik heb vele moeten strijden...

— Fons zal een brave vrouwe krijgen, zei de boerin ontroerd.

* * *

Den volgenden morgen kwam de pastoor op de hoeve.

Vermeersch zat in zijn zetel bij de kachel en groette ontroerd den herder.

— Camiel is gestorven, zei de priester; boetvaardig, God zij dank! Van zijn leven was 't einde 't best... Mochten velen een lesse trekken uit zijn dood... helaas! de menschen zijn soms hoorende doof.

Camiel is uit 't gevang gekomen en heeft rondgedoold en is dan in 't bosch gaan wonen om te stroopen... In 't gevang heeft ie vele geleden... ie was gewoon aan de vrijheid... en aan den drank... en ie zag niet in zijn eigen kwaad de oorzaak van zijn straf... maar in u, baas Vermeersch... en de wraakduivel beheerschte hem! Maar, God zij dank, in zen uiterste kwam hij tot inkeer!

— Zou Fons 't al weten?

— Ja, ja... De jonkman zal blij zijn!

— En toch is 't wreed alzoo onschuldig in 't gevang gezeten te hebben...

— Jaa't!

— 'k Heb er den heelen nacht over liggen peinzen.
't Was mijn schuld, ik daagde hem uit, 'k maakte hem

kolerig en ie pakte me vast... En door die daad is de betichting op hem gevallen!

— Men heeft Fons vele misdaan, hernam de pastoor. Al die verhalen over zijn leven te Antwerpen waren laster... en ik weet, wie 't al verteld heeft.

— Wie? vroeg Vermeersch.

— Tegen u wil ik 't zeggen... bovendien 't en zal geen geheim blijven. Pol Masselis heeft een van zijns vaders knechten geld gegeven om Fons te bekladden!

— Pol Masselis! riep de boer.

Hij zweeg eenige oogenblikken.

— O! ik ben verblind geweest, hernam hij dan. Ik liet me misleiden!

— Ge kunt vele goed maken, baas Vermeersch, sprak de priester ernstig. Fons en Elodie zullen trouwen! Mag Fons komen?...

Even aarzelde de landbouwer.

Hij dacht weer aan 't geld...

Maar hij dacht ook aan Masselis' rijkdom, die bijna Elodie's ongeluk was geweest.

En met kracht riep hij:

— Ja... ie mag weerekomen... ie mag om Elodie komen...

— En God zal dat huwelijk zegenen, zei de priester ontroerd. Elodie's trouwe... Fons' karakter... baas Vermeersch, ik wensche je geluk...

Elodie werd geroepen... en ze begreep alles... en ze kustte haar vader en drukte den bejaarden herder de hand.

Moeder kwam ook binnen...

— Fons mag weerekeeren, moedere! juichte 't meisje...

— Ja... hij, Elodie... en zoo komt alles goed!

Dien dag kwam er nog bezoek. Vader Masselis stapte binnen.

Boer Vermeersch ontving hem alleen.

— Je houdt gij de menschen voor den zot, zei Masselis beleedigd.

— We gaan niet langer over die zake spreken, antwoordde Elodie's vader kalm. Jen zone heeft ons bedrogen... we weten, wie Fons gelasterd heeft! Ik heb gedood... maar nu zie ik klaar! Pol en Elodie trouwen niet, boer Masselis!

— Je peinst toch niet, dat ik voor Pol achter jen dochtere kom... Neen, boer neen, ie kan betere doen... vele betere.

— Ehwel, we zijn toen 't akkoord, hernam Vermeersch bedaard.

— Maar je moet de menschen niet voor den zot houden...

— 'k Geloove dat Pols schuld grootere is dan de mijne... en Fons Dhondt en zal dat niet doen, maar ie zou jen zone nog in een leelijk parket kunnen brengen.

— Bah! Fons... die krotter!

— Boer Masselis, 't is betere dat je vertrekt, we weten dat je rijk zijt, maar ik heb in den laatsten tijd vele geleerd. 'k En kruipe niet meer voor 't geld!

Masselis wilde weer uitvaren, maar Vermeersch bleef bedaard en toen de eigenaar van 't Lindenhof nog niet zwijgen wilde, dreigde de ander hem door een knecht te laten buiten zetten, zoo hij niet verkoos uit eigen beweging heen te gaan.

— 'k En ga dat nooit vergeten! riep de gekrenkte man woedend. Nooit van men leven!

En ook de bezitter van 't Lindenhof ondervond nu, dat hij door zijn geld niet oppermachtig was.

— Een mensch moet nog vele leeren, hoe oud hij is... ik zegge 't zoowel van mij als van Masselis, mompelde de boer. En ik heb vele geleerd van men doch-

ter! Er is geen liefde... ja, ja... liefde bestaat wel... nu weet ik het! Geld, geld... we hên 't noodig... maar we hangen er te vele aan...

A. HANS

A. HANS
BOERENKINDEREN

BOERENKINDEREN

BOERENKINDEREN

door

A. H A N S

TWEEDE DRUK

L. OPDEBEEK - UITGEVER - ANTWERPEN